

MARK BOODE

Winnen van de Wereld

LENNISCAAT

5. Green Rebels

Als iemand mij vanavond verkracht en in stukken hakt, weet niemand waar ze mijn armen en benen moeten zoeken. Tegen mama heb ik gelogen dat ik bij Evi ben en Evi heb ik niks verteld. Dat is een misdaad, want normaal vertel ik alles aan Evi en Evi vertelt alles aan mij. *No secrets*. Dat hebben we elkaar superplechtig beloofd toen we zes waren. We maakten kettingen van madeliefjes, hingen die om elkaars nek en zweerden plechtig op meester Bart van groep drie. Die vonden we heel lief, tot hij ging trouwen met juf Hanna uit groep acht. We hebben een week lang niets tegen hem gezegd. Toen kwam juf Hanna in haar trouwjurk de klas in en besloten we dat onze meester getrouwd was met een prinses. Dat mocht. Tot donderdag wist ik zeker dat Evi en ik onze belofte nooit zouden breken. Nu is alles anders.

Nu is het woensdagavond kwart over zeven en ik trap hijgend over modderige betonplaten naar een onbekend gebouw vol boze mensen die vinden dat de wereld de verkeerde kant op draait. Mensen die staken en kruispunten blokkeren en verkleed als bomen in treinen stappen. Elke meter dichterbij vraag ik me af of ik niet beter om kan draaien, maar als ik nu omdraai, kom ik hier nooit meer terug, dan is het breken van mijn belofte voor niks geweest.

De Schuur met hoofdletters is een lelijk gebouw, een platte bakstenen koeienstal met een dak van grijze metalen platen

en zwarte zonnepanelen, tien minuutjes fietsen vanaf de rand van de stad. De oude silo voor het veevoer is verbouwd tot een raket en beschilderd met bloemen. Ik zet mijn fiets neer tussen allemaal fietsen die ouder zijn dan die van mij. Ik duw een deur open en verdwijn van de wereld.

Voor me ligt een ruimte zonder einde. Het ruikt er naar verre landen, naar koriander, munt en cacao. In het midden is een houten bar. Rondom de bar staan fletse banken en gerimpelde tafels en niet één stoel is hetzelfde. Overal zitten mannen en vrouwen te kletsen en te eten. Op de banken werken mensen in kleermakerszit op glimmende laptops. Bijna iedereen draagt een ruimzittende broek met een T-shirt of een oversized trui. Sommigen lopen op sokken of op blote voeten. Iedereen is ouder dan ik. Ook dit zijn gewoon mensen, zeg ik tegen mezelf.

'Je bent gekomen!' Het meisje dat me zaterdag een blauw scheenbeen cadeau deed, omhelst me alsof we elkaar al drie levens kennen. 'We zitten achterin. We hebben inmiddels eigen tafels en een eigen kast. Kom, ik stel je voor aan de anderen.' Ze pakt mijn hand en trekt me mee. 'O, wacht! Ik weet niet eens hoe je heet.'

'Yanna,' zeg ik. 'Van Bommel.'

'Ik ben Lynne.' Ze houdt nog steeds mijn hand vast. 'Lynne Olsen. Mijn ouders komen uit Noorwegen. We hebben over de hele wereld gewoond, en nu wonen we hier. Hoe is het met je been?'

'Niks, gewoon een blauwe plek,' zeg ik, 'al heeft die inmiddels de kleuren van een bollenveld.'

'O sorry,' zegt ze. 'Echt. Soms ben ik erg fanatiek.' Pratend sleept ze me mee naar twee gedeukte metalen bureaus ver voorbij de bar, pas daar laat ze me los. Rond de bureaus zitten zo'n twintig scholieren. Ze springen allemaal op. De een geeft me een hand, de ander een knuffel, alsof ik er al jaren

bij hoor. Ik
den. Dunya
Shine (roze
'Kamil.'
'Kamil,'
bruinste en
'Kom, d
een muur v
bestaan pa
Rechts,
mars, hang
dan nu. Ze
en draagt e
Verbaas
maken.
'Waarom
'O, ik g
een beetje
vriendinne
dreef, of on
geschreven
'Ben je
'Ja. Een
omdat zov
anders.' Ze
en de enor
huiskamer
en probeer
ben jij ban
'Ik... ik
voor het k
niet zoveel
dingen zo

bij hoor. Ik doe zwaar m'n best om alle namen te onthouden. Dunya (stoer), Mikkie (fun), Silke (jong), Pieter (nerd), Shine (roze haar), Balder (junk of rockster)...

'Kamil.'

'Kamil,' herhaal ik en dan weet ik niks meer. Ik kijk in de bruinste en liefste ogen die ik ooit gezien heb.

'Kom, dit moet je zien.' Lynne huppelt voor me uit naar een muur vol posters, krantenknipsels en geprinte foto's. 'We bestaan pas drie jaar, maar we hebben al onwijs veel gedaan.'

Rechts, half onder het programma van een vorige klimaatmars, hangt een groot artikel met een foto van Lynne, jonger dan nu. Ze heeft een papieren bloemenkrans om haar hoofd en draagt een kartonnen bordje met de tekst IK BEN BANG.

Verbaasd staar ik naar het bordje, ik had het zelf kunnen maken.

'Waarom heb je dát bordje geschilderd?' vraag ik.

'O, ik gebruikte eerst andere slogans,' zegt Lynne opeens een beetje verlegen. 'Maar elke keer stelden mijn ouders en vriendinnen moeilijke vragen. Omdat ze vonden dat ik overdreef, of omdat ze het er niet mee eens waren. Toen heb ik dit geschreven. Niemand kon ontkennen dat ik bang was.'

'Ben je nog steeds bang?'

'Ja. Een beetje omdat het klimaat verandert, en nog meer omdat zoveel mensen dat niet echt serieus nemen. Hier is dat anders.' Ze wijst losjes naar de oude bureaus, de bar erachter en de enorme ruimte die het meest lijkt op een gigantische huiskamer. Er staat rustige muziek op. 'Hier zijn we samen en probeert iedereen er weer iets goeds van te maken. En jij, ben jij bang?'

'Ik... ik weet het niet.' Ik ben heel vaak bang, maar niet voor het klimaat. Ik denk aan Pocahontas. 'Ik weet er nog niet zoveel van. Ik ben vooral boos, geloof ik. Omdat sommige dingen zo oneerlijk zijn. En verdrietig omdat sommige dingen

straks misschien niet meer kunnen. Ik bedoel, het lijkt me heel mooi om dolfinen en zeeschildpadden een keer in het echt te zien, maar dan moeten ze er nog wel zijn.'

'Ja,' zegt Lynne. 'Het is veel en groot en soms heel ver weg. Maar we kunnen best veel doen. Wil je thee?'

Op de bureaus staan grote potten munt- en gemberthee en een thermoskan met koffie.

'Munt, alsjeblieft.'

Lynne schenkt twee koppen in, geeft de grootste aan mij en wijst naar een schaal.

'Chocoladecake. Vegan natuurlijk. Superlekker. Je kunt gewoon pakken.'

Opeens steekt iedereen een hand omhoog en het praten stopt onmiddellijk, iedereen gaat zitten. Lynne wurmt zich zonder iets te zeggen naar een rijtje vrije stoelen vlak bij de cake en wenkt me. Lynne pakt de linkerstoel. Kamil gaat rechts van me zitten.

'Hey,' fluistert hij.

'Hey,' zeg ik zacht. Kamil heeft prachtige zwartbruine lokken, donkere wenkbrauwen en zwarte haartjes op zijn kin. Ik haal diep adem om niet vuurrood te worden.

Het meisje dat Dunya heet, neemt plechtig het woord.

'Een vraagje nog, Yanna, voor we beginnen. Hoe wil je dat we je aanspreken?'

Lynne wil wat zeggen, maar heeft haar mond vol chocoladecake.

Kamil buigt naar me toe.

'Dunya bedoelt: ben je een jongen of een meisje of...'

De rest hoor ik niet. Ik kan wel duizend keer door de grond zakken.

6. What

Goed, mijn haren hier. Maar ik heb borsten zijn allang van mama geld geter. Die heb ik samen kussentjes erin. D

'Je mag hier komen een lief gezicht en reldbol. 'Als je je meisje. Voel je je Sommigen voelen Dan noemen we vinden het heel b

In een flits zie we plekken. Een zwarte hoodie, d aangebracht.

Ik durf niema de jongens niet ben.

'Ik ben een m

'Dan spreken

Niemand kijk

je trots, omdat ik

Lynne schuif

6. What do we want...?

Goed, mijn haren zijn korter dan die van de meeste jongens hier. Maar ik heb al echt een beetje vrouwenheupen en mijn borsten zijn allang niet meer van die gekke zwellingen. Ik heb van mama geld gekregen voor nieuwe beha's, een maatje groter. Die heb ik samen met Evi uitgezocht, met van die dunne kussentjes erin. Dan zé je toch dat ik een meisje ben?

‘Je mag hier kiezen.’ Dunya kijkt me ernstig aan. Ze heeft een lief gezicht en draagt een t-shirt met een brandende wereldbol. ‘Als je je een meisje voelt, dan ben je voor ons een meisje. Voel je je een jongen, dan ben je voor ons een jongen. Sommigen voelen zich jongen én meisje, of juist allebei niet. Dan noemen we je geen hem of haar, maar hen of die. Wij vinden het heel belangrijk dat iedereen zichzelf kan zijn.’

In een flits zie ik mezelf. Rode plukken, snelle benen, blauwe plekken. Een makkelijke spijkerbroek. Een wit topje en een zwarte hoodie, de rits halfopen. Een beetje mascara, te snel aangebracht.

Ik durf niemand aan te kijken. Misschien is het tegenover de jongens niet aardig om te zeggen dat ik liever een meisje ben.

‘Ik ben een meisje,’ zeg ik.

‘Dan spreken we je aan met zij en haar,’ zegt Dunya rustig.

Niemand kijkt boos. Gek genoeg voel ik me zelfs een beetje trots, omdat ik gekozen heb wat ik wil zijn.

Lynne schuift me het bord cake toe.

'Als meisje mag je oneindig veel chocola eten,' fluistert ze. Kamil buigt opzij, hij ruikt een beetje naar espresso en een beetje naar deo.

'Stop met die clichés, Lynne.'

Lynne draait met haar ogen. Ze pakt een stuk cake van het bord, stopt de helft in haar mond en geeft het andere deel aan mij. Ik neem voorzichtig een hapje. Vegan chocoladecake is... echt megalekker.

'Zaterdag is de grote dag,' zegt Dunya. 'Dan protesteren we tegen de bouwplannen bij de Markt.' Ze draait haar laptop naar ons toe. 'Het is nog geheim, maar dit project maakt de meeste kans.' Dunya scrolt over het scherm. 'Iemand van de gemeente speelde het door, ik mag niet zeggen wie.'

Wows en oehs kaatsen tegen de muren. Op de plaats waar drie jaar geleden een bioscoop werd afgebroken, is nu een parkeergarage getekend.

'Twee verdiepingen onder de grond, drie boven de grond.' Dunya klikt verder. 'Plek voor 468 auto's. Een akkoordje tussen de wethouder, twee elektronikazaken, een commerciële parkeeraanbieder en een aso architectenbureau. Wij willen geen auto's. Pas in 2050 klimaatneutraal is te laat. Want al die CO₂ blijft nog jaren in de atmosfeer hangen en dus warmt de aarde daarna nog jaren verder op. Wij willen groen. In Zuid-Amerika, in Azië, in Europa. En in Nederland.'

'We moeten af van die auto's,' zegt Balder. 'Er zijn bomen en struiken nodig. Schuilplaatsen voor vogels en kikkers en egels. Groene corridors naar de weilanden. Wilde bloemen voor insecten. Parkjes en stadstuinen voor bewoners. Schone lucht. Minder fossiel. Daarom zijn we deze actie begonnen.'

Mikkie en Silke wapperen als cheerleaders met hun handen in de lucht.

'Zo laat je merken zegt,' fluistert Lynne tekent oneens. Zo kun der dat je aan het eir herrie.'

Kamil kijkt opzij, maar wel vaak, en elke hij nooit rood haar va niet terug, want als w zo rood als m'n haar.

'Het terrein is ka... Veel mensen zetten dit toe. Wij slaan ac...

grond met kartonne... achthonderd soorten groeien. Die bordjes...

Kamil. Ze liggen klaa... met de buurtbewon... veel kleine winkelier...

goede fietsenstalling...

'Is Dunya de baa...

Lynne schiet in d...

'Ziet ze er zo uit?'

'Een beetje,' zeg... me vraag gesteld.

'Niemand is hie...

hebt voor een actie...

kijken met z'n allen...

sluit iedereen zelf o...

hebben veel acties b...

bij andere groepen,

Een oudere jong...

hem het woord.

'Zo laat je merken dat je het eens bent met wat iemand zegt,' fluistert Lynne naar mij. 'Je handen naar beneden betekent oneens. Zo kun je allemaal tegelijk meepraten, zonder dat je aan het einde van de avond koppijn hebt van de herrie.'

Kamil kijkt opzij, naar mij. Ik voel het. Niet de hele tijd, maar wel vaak, en elke keer een beetje langer. Misschien heeft hij nooit rood haar van dichtbij gezien, alleen felroze. Ik kijk niet terug, want als we tegelijk kijken wordt m'n kop *for sure* zo rood als m'n haar.

'Het terrein is kaal nu,' zegt Dunya. 'Zand en steengruis. Veel mensen zetten er hun auto neer en de gemeente staat dit toe. Wij slaan achthonderd groen geverfde paaltjes in de grond met kartonnen bordjes. Hierop staan de namen van achthonderd soorten planten en bomen die hier kunnen groeien. Die bordjes zijn gemaakt door Shine, Balder, Silke en Kamil. Ze liggen klaar op huisnummer 34. We werken samen met de buurtbewoners, die zijn ook tegen de garage. Net als veel kleine winkeliers. Die willen een autovrije binnenstad en goede fietsenstallingen.'

'Is Dunya de baas?' fluister ik.

Lynne schiet in de lach.

'Ziet ze er zo uit?'

'Een beetje,' zeg ik, heel zacht, want ik heb vast een domme vraag gesteld.

'Niemand is hier de baas over een ander. Als je een idee hebt voor een actie, dan stel je het voor aan de groep. We kijken met z'n allen of het past bij de Rebels en daarna besluit iedereen zelf om mee te doen of niet. Dunya en Balder hebben veel acties bedacht, deze ook. Ze kennen veel mensen bij andere groepen, vaak werken we samen.'

Een oudere jongen steekt zijn hand omhoog. Dunya geeft hem het woord.

'Waarom protesteren we niet tegen die elektronikawinkels?'
Handen wapperen in de lucht.

'Officieel hebben die grote winkels geen mening,' zegt Dunya, 'maar buiten de vergaderingen om zetten ze de raadsleden onder druk. Op feestjes, op de golfbaan. Daarom stuurde één raadslid de plannen naar ons.'

'Buurtbewoners vragen om meer groen,' zegt Balder, 'en winkeliers willen fietsenstallingen. Maar raadsleden die dat steunen, worden tegengewerkt.'

'We kunnen een alternatief plan maken,' oppert Silke.

'Wij zitten nog op school,' antwoordt Pieter. 'We kunnen meedenken, graag zelfs. Maar er zijn mensen die goed betaald worden om dit soort dingen op te lossen en hierover te beslissen. Die moeten we hierop aanspreken!'

Handen gaan omhoog. Dunya wijst de volgende aan en de volgende. Soms maakt iemand van z'n vingers een hartje. Iedereen beslist over alles mee, toch is er telkens maar één aan het woord. Na vijftien minuten is alles gezegd.

'We willen met iedereen samenwerken, maar zaterdag maken we één punt,' concludeert Dunya. 'Geen garage, maar groen. Wie is het daarmee eens?'

Alle handen gaan omhoog.

Dunya gaat verder. 'Kamil en Balder zijn de coördinatoren. Balder leidt het neerzetten van de bordjes. Kamil vormt met jullie de blokkade. Kamil?'

Kamil schrikt op. Zat hij weer naar mij te kijken? Ik neem een grote slok thee en verschuil me achter mijn mok.

'Eh, we...' hakkelt Kamil en hij kijkt naar iedereen, maar niet meer naar mij. 'Wij blokkeren de straat naar het bouwterrein tot de politie ons weghaalt. We werken in tweetallen. Als tweetal blijf je de hele actie bij elkaar. Shine blijft buiten de blokkade. Ze schrijft op wie er gearresteerd wordt en geeft je naam door aan onze advocaat, Marco Strandens.'

'Een advo
'Het wor
zijn aardig
zingende kin
je polsen. M
ons in de we
Dan geef je
zitten, maar
'De advo
'Yep.'
'Wie doe
Overal s
komt. Dus z
in de lucht
'What do
'CLIMA
Dan bes
schuiven. F
En opee
Rechtso
Het staat e

'Een advocaat?' Ik kijk naar Lynne.

'Het wordt spannend,' fluistert Lynne. 'Gewone agenten zijn aardig, maar getrainde ME'ers willen niet verliezen van zingende kinderen. Die pakken je heel stevig beet of knakken je polsen. Meestal zetten ze ons in een bus en dan droppen ze ons in de weilanden. Maar Dunya is al drie keer gearresteerd. Dan geef je je naam en je id omdat je anders heel lang moet zitten, maar verder zeg je niets, dat doet Marco.'

'De advocaat.'

'Yep.'

'Wie doen er mee zaterdag?' vraagt Dunya.

Overall schieten handen als vliegers de lucht in. Iedereen komt. Dus zal het vast niet heel erg zijn. Ik steek twee handen in de lucht en wapper mee. Dit keer ben ik erbij.

'*What do we want?*' roept Dunya.

'*CLIMATE JUSTICE!*' joelt iedereen in koor.

Dan begint iedereen door elkaar te praten. Stoelen verschuiven. Het is afgelopen.

En opeens zie ik het.

Rechtsonder in de hoek van de tekening op het scherm. Het staat er heel klein, maar het staat er:

VAN BOMMEL ARCHITECTEN

KLIMAAT-
GEBARENTAAL

IK WIL
WAT ZEGGEN

IK WIL HIEROP
REAGEREN

SILENT GIRAFFE...

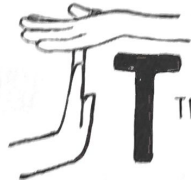
WHAT
THE BLEEP???

LANGUAGE
PROBLEM...

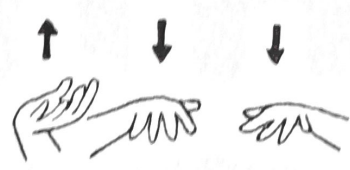
TECHNICAL POINT
SFEER, PLANNING ENZO-

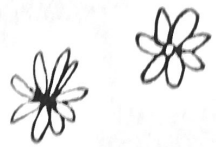
SPEAK UP
(HARDER)

SPEAK LOW
(ZACHTER)

TEMPO
MAKEN!

7. Ade

Ik fiets met I
hangt een du
gaten. Over n
niet gezien ha
BOMMEL ARC
niemand min
Lynne bal
energierepen
'Je bent sti
ste huizen. Z
ik nauwelijks
vader uitgre
Van Bommel
ten, wil ik geh
'Sorry,' zeg
nog niet af.' E
Bij de sluis
fel, rijdt weg
lost ze op in
Ik app ma
stad ruikt na
de voordeur o
weet niets va
weet. En ik w
In de gar
warm afbakk